

CIA2SFM

ŠTUDIJA DOBRIH PRAKS V OKVIRU VŽU IN PIU V AVSTRIJI, SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM

Povzetek

Odgovornost za zbrane informacije in predstavljene poglede v tej študiji, prevzemajo izključno avtorji dokumenta in ne Agencija za mobilnost in programe EU ali Evropska komisija.

Uvod

Evropa se sooča z vrsto sodobnih izzivov, kot so: i) ustvarjanje delovnih mest in krepitev gospodarstva, ii) doseganje trajnostne rasti, iii) zmanjševanje naložbenih izgub, iv) krepitev socialne kohezije, v) usklajevanje odzivov na migracijske tokove in obravnava dolgoročnih makro procesov, kot so staranje, prilagajanje na digitalno dobo, konkurenčnost v globalnem, na znanju temelječem gospodarstvu (EC, 2015). Vseživljenjsko učenje (VŽU), kot tudi Poklicno izobraževanje in usposabljanje (PIU), predstavljajo glavne koncepte, ki si prizadevajo za reševanje človeškega kapitala in še posebej obravnavajo nadaljnji razvoj Skupnosti kot napredno in pametno družbo skladno s cilji lizbonske strategije – Community's strategy for growth and jobs, ki je bila oblikovana leta 2000 za sprostitvev sredstev, potrebnih za izpolnitev evropskih gospodarskih, socialnih in okoljskih ambicij (EC, 2006). Leta 2013 je Evropska Unija ustanovila program Erasmus+ za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport. Erasmus+ podpira aktivnosti sodelujočih držav za učinkovito uporabo potenciala »Evropski talent in družbeno premoženje« v okviru vseživljenjskega učenja in dodatno povečuje možnosti za sodelovaje in mobilnost s partnerskimi državami, predvsem podpira visokošolsko izobraževanje in mlade. Ta študija obravnava trenutno stanje VŽU in PIU na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, v izbranem območju (Avstrija, Hrvaška, Slovenija), in prikazuje primere dobre prakse kot osnovo za nadaljnji razvoj kurikuluma o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi.

Metode dela

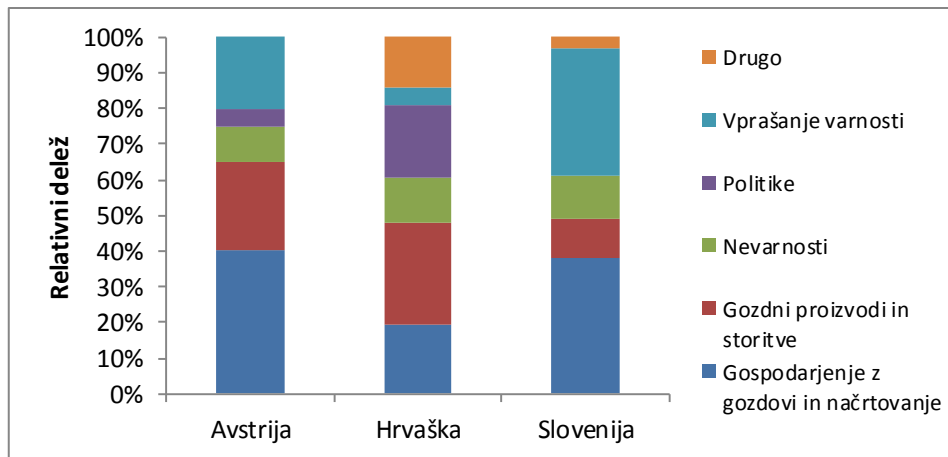
Da bi dobili jasnejšo sliko, kaj VŽU ali PIU je, je bil med strokovnjaki ciljnih držav (Avstrija, Hrvaška, Slovenija) uporabljen pristop, ki povezuje študijo literature in raziskovanje. V želji, da se uporabi najboljše primere dobrih praks vsake izmed držav, je bil opredeljen sklop meril, ki se uporablja za analizo in izbor (tabela 1).

Tabela 1: Merila za ugotavljanje primerov dobre prakse določena na usposabljanju trenerjev o trajnostnem gospodarjenju z gozdom

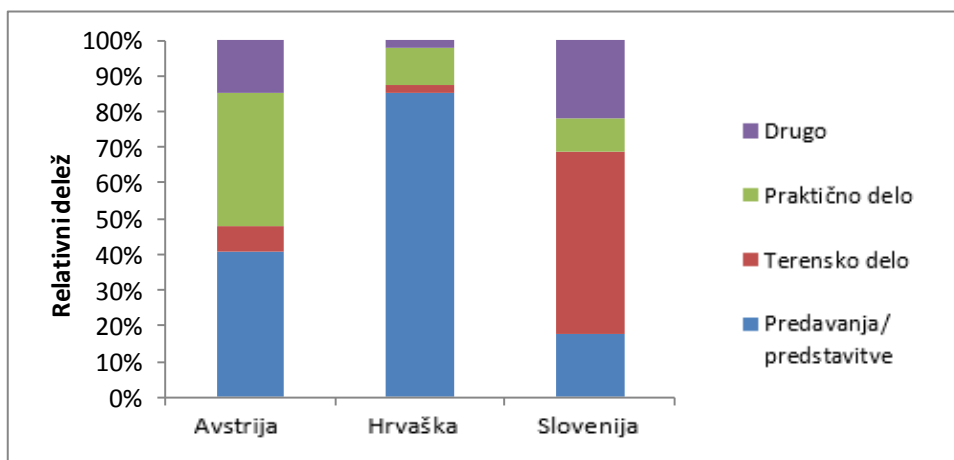
Merilo	Utemeljitev
Ciljna skupina	Visoko se vrednoti pristop, kjer več interesnih skupin hkrati obravnava več ciljnih skupin
Izbor teme	Bolj zaželeno je sodobnejša obravnava vsebin trajnostnega gospodarjenja z gozdom (npr. porajajoča se vprašanja)
Specifični rezultati	Obvezno (navedba učnih rezultatov mora biti opredeljena)
Uporabljene metode	Bolj zaželeno je vključevanje več metod, predvsem so pomembni praktični primeri (npr. terensko delo)
Vrednotenje programa	Obvezno (vendar manjšega pomena)
Trženje programa	Priporočljivo več tržnih poti
Ocena napredka udeležencev	Obvezno (vendar manjšega pomena)

Rezultati

S slik 1 in 2 je razviden pregled obravnavanih tem in metod, uporabljenih za prenos znanja povezanega s trajnostnim gospodarjenjem z gozdom, prilagojenih za udeležence poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter vseživljenjskega učenja.

Slika 1: Porazdelitev tem in njihov relativni pomen v študiji na nivoju posamezne države.

Slika 2: Metode za prenos znanja in njihov relativni pomen v študiji na nivoju posamezne države

Rezultati raziskave kažejo, da na območju, kjer je bila študija izvedena, obstaja velik interes za izobraževanje v gozdarskem sektorju v okviru PIU in VŽU. V vsaki sodelujoči državi so na voljo tečajji povezani s trajnostnim gospodarjenjem z gozdom. Na voljo je tudi širok izbor tem, ki se širijo preko mej, vendar je med državami zaznati različno relativno pomembnost tem. Za učenje se uporabljajo različne metode; prevladujoč način za prenos naj sodobnejših gozdarskih znanj so predavanja v predavalnicah. Kljub temu opazen povečan interes za praktično učenje s praktičnimi predstavitvami na terenu, organiziranimi terenskimi vajami ali praktično delo in praktičen preizkus znanja.

Na podlagi meril (tabela 1) so bili zbrani primeri dobre prakse, ki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Primeri dobre prakse na treningu o trajnostnem gospodarjenju z gozdom na nivoju posamezne države

Država	Program	Merilo
Avstrija	Tečaji gospodarjenja gozdom	Ocena napredka udeleženca glede na izpit in podeljen certifikat; pristop več interesnih skupin; promocija z natisnjenim učnim gradivom Gozdarskih izobraževalnih centrov
	Gozdna pedagogika	Veliko število različnih ciljnih skupin; uporaba najsodobnejših tem nacionalnega (mednarodnega) pomena; uporaba različnih metod
Hrvaška	Gojitvena dela za obnovo gozdov	Uporaba različnih metod; ocena izvajalcev del v gozdovih; doseči veliko število zasebnih lastnikov gozdov
	Tečaj za ohranjanje gozdov	Uporaba različnih metod; ocena napredka udeleženca z zbiranjem dokazov med organiziranim varovanjem gozdov
Slovenija	Osnovno usposabljanje za voditelje in mentorje študijskih krožkov	Več vrst ovrednotenja programa; sistematična promocija na različnih nivojih; lokalna umeščenost
	Usposabljanje na področju gozdne pedagogike s pristopom PAWS MED	Veliko število različnih ciljnih skupin; uporaba različnih metod; opravljeno ovrednotenje programa; izvedeno ocenjevanje napredka udeleženca

Dodatne informacije so na voljo na spletni strani: http://www.cia2sfm.org/wp-content/uploads/2016/04/THE-STUDY-ON-GOOD-PRACTICE-IN-VET-AND-LLL-IN-SFM_v1_fin.pdf.

Primerjave med državami, identificirane vrzeli

Zbrani podatki kažejo, da v obravnavanih državah obstajajo razlike na področju sodobnih oblik izobraževanja o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi. To velja tako za osrednje obravnavane teme kot za prenos znanja (tj. uporabljene metode). Namen tabele 3 je določiti nacionalne razlike na področju usposabljanja o trajnostnem gospodarjenju z gozdom.

Tabela 3: Relativni deleži za izbrane kazalnike uspešnosti pri PIU in VŽU

Kazalnik	Avstrija	Hrvaška	Slovenija
	(v %)	(v %)	(v %)
Specifični učni rezultati	87	36	91
Vrednotenje programa	27	6	34
Ocena napredka udeleženca	27	4	9

Slovenija je primer dobre prakse glede opredelitve specifičnih učnih rezultatov, saj so skoraj vsa usposabljanja povezana s trajnostnim gospodarjenjem z gozdom, ki naj bi jih udeleženci PIU in VŽU pridobili po končanju individualnih tečajev. V Avstriji je običajna praksa, da se navede učne rezultate,

vendar ne za vsa usposabljanja (87 %), medtem ko na Hrvaškem večinoma niso opredeljeni (36 %). Tabela kaže, da je vrednotenje programa, kot tudi ocena napredka udeleženca, v vseh treh državah redka praksa.

Pridobljene izkušnje in pot naprej

Glede na ciljne skupine projekta je mogoče opaziti, da v vseh sodelujočih državah obstaja cela vrsta usposabljanj povezanih s trajnostnim gospodarjenjem z gozdom, posebej oblikovanih za gozdarske strokovnjake, zasebne lastnike gozdov kot tudi gozdarska podjetja. Tudi če se osrednja tema nanaša bolj na individualne potrebe za državni gozdarski sektor, morajo biti VŽU in PIU programi redno pregledani in posodobljeni v skladu z mednarodnimi programi in aktualnimi temami in vprašanji. V okviru projekta smo identificirali potreba po ukrepih na naslednjih področjih:

- a. Opredeljeni učni rezultati,
- b. Vrednotenje programa,
- c. Ocena napredka udeleženca,
- d. Promocija programa.

Vsak trening mora imeti jasno navedene glavne spretnosti in kompetence, ki jih udeleženci z usposabljanjem pridobijo. Povratne informacije udeležencev posameznega usposabljanja so pomembne za nadaljnji razvoj tečajev. Ocena udeleženčevega napredka (npr. preko izpitov, kratkih poročil, praktičnega dela, certifikata), je nujna za oceno uspešnosti prenosa znanja v vseh državah. Obstaja tudi vrzel v promociji posameznih tečajev/programov, saj informacije ne dosežejo potencialnih udeležencev. To je lahko omejujoč dejavnik za kandidate, ki bi želeli vedeti, kaj je v njihovem območju v sklopu VŽU in PIU na voljo. Inovativni pristopi, ki bi jih uporabili za pripravo kurikulumov o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi (npr. študijski krožki, spletno učenje), lahko na dolgi rok učinkovito okrepijo prenos znanja ciljnim skupinam.

Literatura

EC, 2006. Decision No [1720/2006/EC](#) of the European Parliament and of the Council of 15 November 2006 establishing an action programme in the field of lifelong learning.

EC, 2015. 2015 Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020) — New priorities for European cooperation in education and training. Official Journal of the European Union (2015/C 417/04). Council of the European Union, European Commission.